

Kokkuvõte töötervishoiu talituse sihtkontrollist metallijäätmeid käitlevates ettevõtetes.

2017. aasta viimases kvartalis viis Tööinspeksiooni töötervishoiu talitus läbi sihtkontrolli metallijäätmeid käitlevates ettevõtetes. Sihtkontrolli ajendiks oli Tööinspeksioonile laekunud vihjed, et metallijäätmeid koguvates ettevõtetes ei ole kõiki neis esinevaid ohutegureid arvestatud ning seetõttu ei ole ka töötajate tervis kaitstud igas tööga seotud olukorras.

Kõnealuse sihtkontrolliga sooviti pöörata tööandja tähelepanu töökeskkonna kõikide riskide hindamisele, tööandja tegevusele riskide vältimiseks ja töötajate tervisekontrolli korraldamisele nendes ettevõtetes. Nii kontrolliski Tööinspeksioon külastustel, et kõik töökeskkonnariskid oleksid hinnatud alates füüsilistest ohuteguritest ja lõpetades psühhosotsiaalsete ohuteguritega.

Eraldi tähelepanu pöörati sihtkontrolli käigus ka kiirgusriskide hindamisele töökeskkonna riskianalüüsis, sest pooltel ettevõtetest olid olemas ka mõõtevahendid kiirgusallika tuvastamiseks.

Töötervishoiu tööinspektorid pöörasid tähelepanu ka tööandjapoolsete abinõude rakendamisele töökeskkonnas esineda võivate ohutegurite mõju vältimiseks või vähendamiseks ja eelkõige tegevuskava täitmisele.

Hinnati ka töötajate tervisekontrolli korraldust ning ettevõtte töötervishoiu- ja tööohutuselase juhendamise süsteemi.

Tööandjate enamlevinud veaks on riskide alahindamine ning tööandjate tagasihoidlik tegevus riskide mõju vältimisel või vähendamisel.

Nii tööandjale kui ka töötajale on oluline teada ettevõttes esinevaid riske ning oskust ja võimalusi neid vältida.

Töötervishoiu tööinspektorid alustasid 20 järelevalvemenetlust viies erinevas maakonnas. Ühest ettevõttes teatati, et metallijäätmeid ei käidelda ning selles külastust ka läbi ei viidud.

Külastused toimusid Harjumaal, Ida- ja Lääne-Virumaal, Tartumaal ja Valgamaal ning enim külastusi viidi läbi Harjumaal.

Enamik külastatud ettevõtteid olid mikroettevõtted, kuid valimis olid ka mõned kuni 50 töötajaga väikeettevõtted.

Külastuste käigus andsid töötervishoiu tööinspektorid kokku 43 suulist soovitusi. Kontrolli protokollidesse märgiti 36 rikkumist ning 12 rikkumise kohta koostati ettekirjutus. Enamik ettevõtteid võtsid endale kohustuse rikkumised kõrvaldada ilma tööinspektori ettekirjutuseta ning selle tõttu koostasid tööinspektorid ettekirjutuse kolmandiku rikkumiste kohta.

Suurim rikkumiste arv ettevõttes oli 5. Kahes ettevõttes rikkumisi ei avastatud ning kolmes ettevõttes märgiti kontrolli protokollis vaid üks rikkumine.

Kokkuvõtte kontrolli tulemustest:

1. Nagu eespool mainitud, olid pooltel ettevõtetest olemas mõõtevahendid kiirgusallika tuvastamiseks. Probleemsem oli aga mõõtevahendi kasutamise oskus – 88% ettevõtetest puudus juhend selle kasutamiseks. Vaatamata juhendi puudumisele, oli mõnes ettevõttes (37,5%) siiski töötajaid suuliselt juhendatud, et nad oskaksid kõnealust seadet kasutada.

2. Riskianalüüsi ei olnud läbi viidud veerandis ettevõtetes. Nendes ettevõtetes, kus riskianalüüs oli läbi viidud, oli mõni ohutegur hindamata jäänud omakorda kolmandikus ettevõtetest. Samuti võib väita, et paljudes riskianalüüsi dokumentides ei olnud töökeskkonna ohutegurid hinnatud objektiivselt.

Hinnangulehti analüüsid selgus, et peamiseks puuduseks oligi radioaktiivse kiirguse hindamata jätmine – selle ohuteguriga ei ole osatud arvestada.

Riskianalüüsi aluselt koostatud tegevuskava puudus ligi pooltel ettevõtetest.

3. Töötervishoiu ja tööohutusealase juhendamise süsteem on külastatud ettevõtetes veidi paremini korraldatud kui riskianalüüsi läbiviimine või tegevuskava koostamine. Ohutusjuhendid olid koostatud 81% ettevõtetest ning juhendid ise olid valdavalt asjakohased ning töötajatele lihtsalt arusaadavad ning täidetavad. Suurem probleem oli aga töötajate juhendamise registreerimises – puudusi esines üle 40% ettevõtetel.

4. Töötajate tervisekontroll oli nõuetekohaselt korraldatud pooltes ettevõtetes. Tööandjaga vesteldes selgus, et mõnedes üksikutes ettevõtetes ei olnud tööandja tutvunud töötajate tervisekontrolli

otsustega ning seetõttu ei ole ka järginud soovitusi või piiranguid, mida töötervishoiuarst konkreetsele töötajale ette nägi.

5. Kõikides külastatud ettevõtetes oli tööandja töötajatele väljastanud isikukaitsevahendid (IKV) ning peaaegu kõikides ettevõtetes töötajad neid ka kandsid (esines juhtum, kus ettevõtte töökeskkonnas esines tugev müra, kuid töötajad ei kasutanud neile väljastatud IKV).

IKV valikul ei olnud tööandja arvestanud riskianalüüsi tulemusi, vaid oli pigem oma äranägemise järgi töötajatele IKV soetanud. See omakorda võib luua olukorra, kus kasutataval IKV ei ole kõiki vajalikke kaitseomadusi. Nii võib töötaja tervis olla ohus just ebapiisavate omaduste tõttu.

6. Viimase plokina kontrolliti esmaabivahendite olemasolu ja töötajate puhkamise-einetamise võimalusi. Selles osas rikkumisi ei tuvastatud.

Kokkuvõtlikult võib välja tuua, et sarnaselt paljudes teistes ettevõtetes nähtule, on suuremates ettevõtetes töökeskkonnaalane töö paremini korraldatud ning väiksemates ettevõtetes peavad tööinspektorid selgitama ühe või teise nõude olulisust ning andma konkreetseid soovitusi ja juhiseid töötervishoiu ja tööohutuse paremaks korraldamiseks ja juhtimiseks.

Seda enam on töökeskkonna konsultantide teenus selle tegevusala mikroettevõtete jaoks vajalik.

Arvestades sihtkontrolli tulemusi rõhutab Tööinspeksioon järgmist:

- Iga töökeskkond on spetsiifiline. Töökeskkonna edukal haldamisel tuleb lähtuda kolmest omavahel väga tihedalt seotud tegevusest – loo, tegele ja kontrolli. Olles loonud töötajatele töökeskkonna, tuleb selle eest ka hoolt kanda ning lõpuks kontrollida, kas ettevõtetud tegevused aitavad tagada töötaja tervise säilimise, tervise edenduse.
- Töötate tervisekontroll on vajalik, et saada teada, kas töökeskkonnas ettevõtetud tegevused töötervishoiu ja tööohutuse edendamisel on olnud piisavad ning hoiavad ära töötajate haigestumise tööga seotud haigustesse. Töötervishoiuarstide soovitusel kannavad üht eesmärki, säilitada töötaja tervis ja töövõime pikkadeks tööaastateks.
- Töökeskkonna juhtimise üks osa on ka toimiva tööohutusosalase juhendamise süsteemi loomine. Tõeliselt toimivaks saab aga seda lugeda siis, kui tööandjal on korralik ülevaade, kellele, milliseid tööohutusjuhendeid ja regulatsioone on tutvustatud. Nii saab omakorda nõuda töötajatelt, et nad neid täidaksid. Sellisel moel aidatakse kaasa hea ohutuskultuuri süvenemisele ettevõttes, millest võidavad nii tööandja kui ka töötajad.

Kokkuvõtte koostas

Silja Soon
12.02.2018